

"החלטנו - לשפר ולייעל, אולם לא להגדיל"

מחבר המאמר הינו בעל משק חלב במדינת ניו-יורק. לאחר שניהל חשבונות מדויקים של ריווח והפסד במשקו הגיע למסקנה שהוא צריך להגדיל את תפוקת עדרו. כיוון שבסביבת משקו לא נמצא קרקע למכירה ואף אמצעי הכספיים היו מוגבלים, הוא החליט לשפר ולייעל את משקו, תחת להגדילו.

בשנת 1962 היתה התנובה השנתית הממוצעת בעדרו 8450 ק"ג. בסתיו שעבר הוזמן לספר בכינוס בוקרים על דעותיו ושיטותיו. המאמר שלפנינו לקוח מתוך דבריו שנאמרו באותו כינוס. מר תומפסון ציין בצניעות כי בוקרים רבים במדינת ניו-יורק הגיעו להישגים הדומים לאלה שלו. מר תומפסון ורעייתו הנם הורים לעשרה ילדים. מהם שני זוגות תאומים.

לשם ייצור חלב וקיום הגוף, תוספת תערובת זו מסייעת בידן לגדול כדבעי ולהתפתח לפרות יצרניות. תוך כדי תקופת חליבתן הראשונה. הרגשתי היא שניתן היום לרכז עדר פרות שתנובתו השנתית הממוצעת תגיע ל-9000 ק"ג. בעייה רצינית למדי לטפח עדר מעין זה. מצויים בידניו פרים בדוקים אשר הראו יכולת להנחיל לבנותיהם כושר הנבה רב ביותר. מרבית פרותינו מוצאן בפרות טובות ובפרים בדוקים. איננו מחזיקים בעדרנו מספר רב של פרות שקצב התפתחותן וגדילתן אטי, כי אלו מכסות את ההוצאות שהשקענו בגידולן רק לאחר זמן רב. שאיפתנו היא להביא כל פרה לשיא תנובתה זמן קצר ככל האפשר לאחר ההמלטה ואחרי כן לקיים תנובה גבוהה זו זמן ממושך ככל האפשר. המירשם הפשוט ביותר להשגת מטרות אלו הוא: ככל שנרבה להכניס חומרי מזון בפרותינו כן נוציא מהן יותר חלב. במשך העונה היבשה אין הפרות מקבלות מנות תערובת גדושות מדי, כיוון שאיננו רוצים שהן תסתרבלנה וישמנו יתר על המידה לקראת ההמלטה. אנו מגדילים את מנת התערובת בהתמדה משך השבוע-שבועיים שלפני ההמלטה.

9-14 ק"ג תערובת ליום

תוך 3-2 ימים לאחר ההמלטה אנו משתדלים שפרותינו הטובות תגענה לצריכת 14-9 ק"ג תערובת ליום. מכאן ואילך מקבלות גבוהות התנובה תערובת כאוות נפשן, עד שניווכח מהי תנובת השיא שלהן. הרגשתי היא שיהא זה כמעט בלתי אפשרי להביא פרה המניבה 45 ק"ג חלב ליום לידי צריכת מזונות אשר תספק את כל

משקנו הוא משק משפחתי. במשך שלוש השנים האחרונות נזקקנו לעזרת שכירים במידה מועטת ביותר. עדרנו מונה בין 35 ל-40 חולבות ותפוקת החלב השנתית מגיעה ל-270,000 עד 315,000 ק"ג. כמו כן יש לנו 35 עד 40 בני-בקר, מהם אנו מגדלים את כל הפרות הדרושות לחידוש העדר וכן מוכרים אנו כל שנה מספר בהמות למטרות ייצור חלב.

מרבית פרותינו ממליטות בסתיו. אנו דואגים להתפתחות תקינה של עגלותינו כדי שתוכלנה להמליט בפעם הראשונה בגיל של 23 עד 27 חודשים. כמו כן אנו מצפים ממכירותינו שתנבנה 5,500 עד 6,700 ק"ג חלב בתקופתן הראשונה. מרבית העגלות ניוונות מלידתן בתחילת חלב ותערובת עגלות מיוחדת. לעגלות הנולדות באביב, במידה וישנן כאלו, אנו מגישים חלב מלא כיוון שהוא זול למדי בעונה זו. במשך מרבית תקופת גדילתן הן מקבלות תערובת. הן מוחזקות בחלקות מרעה קטנות שמסביב למשק עד הגיען לגיל של שנה. אז נותרו עגלות בנות שנתן שלא נתעברו עד לתקופת המרעה, אנו מקיימים אותן על מרעה בלבד, כיוון שלעולם אין אנו מזריעים בתקופה זו של השנה.

מכירות מעוברות מקבלות תערובת

מכירות בחודשי הריון השלישי או הרביעי מצורפות לעדר החולבות ומקבלות מעט תערובת. מזריעים אותן כשמשקל גופן עובר את ה-350 ק"ג, אולם הדברים מכוונים כך שכולן תמלטנה בין יולי לדצמבר.

לאחר שהמליטו, מקבלות מכירות אלו בשנ-תן הראשונה 2-1 ק"ג תערובת מעל לתצרוכתן

צרכיה לקיום ולייצור חלב.

לשם סיפוק הצרכים הללו הננו משתמשים בכופתיות עתירות אנרגיה. בצורת כופתיות אפשר להתחזק לפרות כמויות תערובת גדולות יותר. כמו כן מקלה צורת תערובת זו על שמירת הניקיון באיבוסים. אם רואים אנו שתיאבון של הפרות נחלש, מנסים אנו להגיש להן ארוחה שלישית בצורת מספוא גרוס (גרגרים). נראה לי שעלינו להחזיק תמיד במשק 3-2 סוגי מספוא בעת ובעונה אחת, כדי שלא נאכזב פרה גבוהה תנובה המתחילה להראות סימנים שנפשה קצה במספוא המוגש לה ויש להניח שתקבל בברכה שינוי בתפריט.

אנו מזניחים כליל נקודה זו בהיות הפרות במרעה. יש והן אינן אוכלות מן התערובת די צרכן ועל ידי כך אין הן מקבלות את מנת חומרי המזון הדרושה להן. התוצאה הסופית היא ירידה בתנובה. מבחינת הייצור לכשעצמו, הרי שהיינו מגיעים להצלחות בולטות יותר אלמלא הוצאנו את גבוהות התנובה למרעה כלל ועיקר. מספוא גס מאיכות טובה, וביחוד שחת משר בחת, ממלאים תפקיד נכבד ביותר בתכנית ההזנה שלנו. אנו משתמשים בשחת שיובשה מלאכותית באוויר חם, במקרה שתנאי מזג האוויר אינם בעוזרנו. קציר השחת מתחיל בשבוע הראשון של יוני ואנו משתדלים לסיים את המלאכה במהירות רבה ככל האפשר. בעונה זו מרובים הגשמים באיזורנו.

השחת מסווגת, ומגישים אותה ארבע פעמים ביום

במשך החורף אנו מסווגים את חבילות השחת שבמשק. את הטובות ביותר אנו מייעדים לגבוהות התנובה, וכן הלאה. מבכירות בנות שנה מקבלות את השחת מן האיכות הגרועה ביותר. עד כה נהגנו להגיש לפרות שחת טובה כאוות נפשן. כארבע פעמים ביום. יש ואנו מנסים להגביל את מנת המספוא הגס לגבוהות התנובה על מנת שנוכל להגדיל את צריכת חומרי המזון שלהן בצורת תערובת מרוכזת, ועל ידי כך להגביה את שיאי תנובתן.

על סמך בדיקות המספוא הגס שלנו משך

שנים ידוע לנו כי השחת הנקצרת לאחר ה-15-20 ביוני הנה בעלת ערך תזונתי נמוך יותר. אני נהג להשתמש בחוטים בני צבעים שונים לקשירת חבילות השחת. צבע לכל שבוע קצירה, ועל ידי כך יכול אני לקבוע על נקלה ובמהירות אילו הן החבילות שנקצרו ראשונה וכו'.

אנו מייחסים חשיבות רבה יותר לתאריך הקצירה מאשר לעובדת סוג הגידול, אם הינו דגן או קיטנית. אני נהג להעמיד את פרותי המשובחות ביותר ליד פתח המתבן, עם הגיע החבילות, ואני מניח להן לברור את השחת הנראית להן ביותר, וזו השחת אשר תוגש להן לאחר מכן.

אנו מעדיפים את השימוש בחבילות קטנות. אינני מחבב חבילות הכבושות בהידוק רב. במקרים רבים נוטות חבילות כאלו להתחמם והן מאבדות את טעמותן. גורמים כאלה משפיעים על תצרוכת המספוא הגס בכללה. אם למרות הכל מצויות בידינו חבילות גדולות-ממדים, נוהגים אנו להגיש לגבוהות התנובה את המקטעים החיצוניים ביותר של החבילות.

לשחת טובה נודעת חשיבות ללא גבול. משך חורש יוני אנו עובדים בפרך, יותר מכל עונה אחרת בשנה. כל עבודה אחרת נדחית מלפני המטרה הנעלה למלא את המתבן בכמות גדולה ככל האפשר של שחת טובה. לעתים קרובות מוותרים אנו על ארוחותינו ואף ממשיכים לעבוד זמן רב לאחר שקיעת החמה, בידענו כי הכנסתנו משך כל השנה כולה תלויה במידה רבה בהצלחתנו לסיים את הכנת השחת תוך תקופה קצרה ככל האפשר.

לגבי התחמיץ קיימים אצלי רגשות מעורבים. אנו מכינים כ-200 טון בשנה תחמיץ תירס, שיבולת שועל, או דגנים מעורבים, הכל בהתאם לעונה. הכנת התחמיץ מפרשת במקצת את עונת הקציר שלנו. לגבי התחמיץ אנו נוקטים את הכלל: ככל שתנובת הפרה גבוהה יותר, כן תקטן מנת התחמיץ שלה. יש וגבוהות התנובה זוכות רק לקמצוץ תחמיץ, בעוד שהמבכירות היבשות מקבלות ממנו כאוות נפשן. על ידי כך חוסכים אנו מן השחת הטובה שלנו עבור גבוהות התנובה.

חלוב בהשקט ובמהירות

אחד משלבי העבודה החשובים ביותר הינה החליבה. בפעולה זו עצמה יכולים אנו לפתח פרות לתפארת או להרסן כליל. כל שאר הפעולות במשק יכולות להתבצע בדיוקנות ובקפדנות ו"כפי שכתוב", אולם אם ניכשל בחליבה, חלק ניכר מהישגינו בשטחים האחרים ילך לטמיון. עלינו לחלוב את פרותינו בהשקט ובמהירות ובצורה היסודית ביותר. את דלקות העטין יש להדביר או, יותר טוב, למנען בכל מחיר. מכונת החליבה הינה המכונה החשובה ביותר במשקנו, אולם לדאבוני נראה לי כי במשקים רבים הנה אף המכונה המזנחת ביותר.

אנו משתמשים בשלוש יחידות חליבה, שתיים קצרות-צינור (צמודות לעטין) והאחת — עם מיכל רצפה. שלוש אלו מבצעות כדבעי את העבודה עבורנו. ישנן פרות שאינן נחלבות בצורה הטובה ביותר ביחידה קצרת-הצינורות או שהן נמוכות מדי ומכונה מסוג זה אינה יכולה למשוך בפטמותיהן כדבעי, או שכמות החלב המוזרמת על ידן הנה גדולה מדי עבור מכונה כזו. במקרים כאלה משפרת יחידת הרצפה, בעלת המיכל בן ה-25 ליטרים, את תהליך החליבה במידה רבה. אנו מעדיפים לחלוב מדי שתיים-עשרה שעות. לא יהא זה הוגן לדרוש מפרה המניבה 45 ק"ג ליום לאצור בעטינה 27 ק"ג לקראת חליבה אחת. במרבית המקרים אין שרירי העטין חזקים דיים להחזיק מעמד בנטל כזה. כל שנעשה על מנת להקל על הפרה מבחינה זו, פירושו תוספת מצלצלים בכיסנו. אנו נוהגים להשתמש בתומכי עטינים עבור גבוהות התנובה, אם הן מוחזקות ברפת.

כמו כן סבור אני שהשימוש במרבדי גומי עבור פרות הינו כדאי. עלינו לשכן את הפרות בעמדות שתהיינה נרחבות דיין, על מנת להגדיל רווחתן ולמנוע חבלות ברגליים ובעטין. יתכן שיימצאו כאלה שיאמרו כי כל זה מיותר במקרה שהפרות מוחזקות בסככות, ללא כליאה. נזדמן לי לראות משקים מוצלחים ביותר הנוקטים בשיטה זו, וכמה מן הפרטים שראיתי שם מוצאים חן בעיני מאד. עם זאת קיימת אצלי ההרגשה שעדיין איננו מסוגלים כיום להעניק לפרה

המוחזקת בסככה כזו את מלוא תשומת הלב והטיפול, להם נזקקות פרות המניבות תנובות כה גבוהות. אם הפרות מוחזקות ברפת-עמדות, יש לדאוג לאיוורור וקירור תקינים של המבנה. אני מעדיף לקיים ברפתי טמפרטורה של 13 מ"צ; זו בדיוק הטמפרטורה שהיא קרירה דייה כדי לזכות את הפרות בתיאבון בריא ויחד עם זאת יכול אני לעבוד בחולצה, ללא מעיל.

פרט אחר הוא, להשתדל ככל האפשר לשמור על מצב רוחן הטוב ורגיעותן של הפרות. ברצוני ליצור המצב בו אוכל לגשת לכל פרה, בכל עת כאוות נפשי. בשעת החליבה, כאשר הפעילות ברפת רבה, הננו משתדלים להעסיק את הפרות באכילה. אנו מנסים לתחוב מתחת לאפן שחת טרייה מדי פעם, במשך החליבה. ברצוני שתנצלנה את שעת החליבה במלואה לאכילה.

בדרך כלל אנו משתדלים לנער תחתיהן את הרפד, עם סיום העבודות ברפת. הדברים מגיעים לידי כך שהפרות מתרגלות לסדר פעולות זה והן מצפות לניעור בטרם תרבענה. זה מסייע במניעת חבלות עטין. יש ואני משתמש באמצעים שונים על מנת להחזיק את הפרות במצב של עמידה ואכילה כשעה-שעתיים קודם החליבה. העטינים הנם נפוחים ומתוחים ביותר בשעה זו והם ניזוקים על נקלה בשעת רביצה או קימה. כמו כן מונע הדבר דליפת חלב אצל אלו שהן קלות לחליבה.

שיעור נמוך של אצטונואמיה (קרחת חלב כרונית)

בעבר היוותה קדחת החלב בעייה אצלנו, אולם בשנתיים האחרונות כמעט ולא הוטרדנו על ידי פגע זה. הרגשתנו היתה כי יתכן והדבר נגרם ע"י פיטום יתר של הפרות לקראת ההמלטה ועל כן השתדלנו בעת האחרונה שהפרות היבשות לא ישמינו יתר על המידה. ומיד עם המליטן מנסים אנו לספק להן את כל צרכיהן התזונתיים לשם קיום וייצור חלב. תוהה אני שמא הפיכה זו של שומן הגוף לחלב אינה אחראית להתחוללות המחלה. מעולם לא היו לנו מקרי מחלה כאלה בעונת הקיץ.

ימים, על ידי כך יורדת תנובתה לכדי מחצית, ואז חדלים אנו לחלבה לגמרי. רק לעתים רחוקות ביותר נאלצים אנו לחזור עוד פעם אל פרה שיר בשה בצורה זו. כל עוד העטינים אינם נגועים במחלת עטין שהיא, אין טוב משיטה זו לייבוש הפרה. אנו משתדלים שכל פרה תיהנה לפחות מ־6 שבועות מלאים של תקופת יובש מלא. בשיטות אלו נטלנו חלק בתכנית המלחמה בדל־קות העטין שנוהלה על ידי מדינת ניו־יורק משך 15 השנים האחרונות.

אנו משגיחים על הפרות בעירנות רבה לקראת ההמלטה. אנו משתדלים להעמיד לרשותן עמדה מבודדת יום קודם ההמלטה. זאת, במקרה שהן ברפת; כשהן במרעה, אנו משתדלים להחזיקן בקרבת הרפת, כך שנוכל לפקוח עליהן עין. אנו משתדלים להיות נוכחים בעת ההמלטה, שמא משהו אינו כשורה. הוולד הנוסף שהנך זוכה בו על ידי כך מדי פעם, משלם בעד כל הזמן הנוסף שאתה משקיע בהשגחת־יתר זו. רק לעתים רחוקות ביותר נתקלים אנו בקשיי המלטה. למעשה, בחודש האחרון קראתי לראשונה, מזה

18 שנה, לרופא הבהמות לסייע בהמלטה. אחד הדברים החשובים בניהול טוב של משק הינו רישום מדויק, רישום אשר גם משתמשים בו ונעזרים בו באורח סדיר. אין ספק שהרישום החשוב ביותר הוא של מועדי ההתעברות וההריון, לאית' לסעיפיהן השונים. כמו כן עלינו להשתמש בנתוני התנובה שבידינו. אנו עוקבים מקרוב אחר תנובותיה של הפרה היחידה ואף אחרי תנובת העדר הממוצעת.

מיד בהבחינו ירידה כל שהיא בתנובה הממוצעת אנו מתחילים לבלוש ולחפש אחר הגורמים לירידה זו. אם זו שאלה של הזנה, יתכן וניתן לתקן זאת. אם הסיבה היא בשיעור גבוה של המלטות ראשונות, עלינו להתאזר בסבלנות ולחכות עד שפרות אלו תוכחנה לנו מה כוחן. אם הגורם הוא בריבוי פרות בינוניות, עלינו לערוך סלקציה. אם הסיבה היא במספר רב של פרות יבשות, עלינו לבחון בעיון רב את רישומי ההתעברות. דעתי היא שעלינו לקיים גם כרטסת רפואית, בה יירשמו הנתונים הרפואיים לגבי

(סוף בעמוד 4)

בתקופת ההחזקה ברפת אנו עוקבים מקרוב אחרי כל פרה ופרה משך חודשיים־שלושה לאחר ההמלטה. בדרך כלל הסימן הראשון למחלה הוא שהפרה אינה מסיימת את מנת התערובת ומותירה שארית באיבוס. אחר כך — התנובה יורדת. אחר כך — צואה קשה מן הרגיל. אנו משתדלים להחזיק תמיד במשק בקבוק עם פרופילן גליקול, ומיד עם הופעת הסימנים הראשונים אנו נותנים לה כ־100 גרם מחומר זה. אנו ממשיכים בהגשת תרופה זו פעם או פעמיים ביום עד שתיאבונה של הפרה חוזר לתיקנו. לעתים, כאשר תיאבון מתחיל לפוג, כל שנדרש — היא להחליף את התער רובת, ומיד תיאבונן ישוב אליהן. הפסדינו בתנובה בעקב האצטונאמיה הינם מצומצמים ביותר.

ובכלל, הקדשת זמן מה מדי יום לשם בחינה קפדנית של פני הפרה ואחוריה הינו עסק משתלם ביותר. בהיות הפרות ברפת הרי שהצצה מהירה בפרש שלה תגלה לך כיצד פועלים מעיה, יחסית לרעותיה שמקבלות בדיוק אותה המנה. בדוק אם אין הפרשות בלתי רגילות כל שהן מהנרתיק (וואגינה). עמוד על המשמר והבחן מיד בכל סימני התייחמות. בעמך לפני האיבוס, בעת הארוחה, הרגל עצמך להבחין באותן הפרות שתיאבונן אינו כתיקנו; אלו שעניניהן עמומות או אזניהן שמוטות, כל אלה סימנים לכך ש"משהו לא בסדר". בקיץ מנסים אנו לגלות בהקדם כל סימן של צליעה, בידענו כי פרות צולעות מניבות פחות חלב. יתכן שהסיבה לכך היא רקבון טלפיים, טלף סדוק, אבן נהקעה בין הטלפיים ואולי מסמר. אנו משתדלים לטפל בטלפיים בעוד מועד ולקיימם במצב תקין. כל הטלפיים מקוצצים ומקוצרים עם תחילת עונת הרעייה. הטלפיים נחתכים ביתר קלות כשבוע לאחר היציאה למרעה. אנו מחזיקים ברפת ציוד לתיקון טלפיים, כך שנוכל לטפל בכל טלף שאינו כתיקנו מיד עם גלותנו אותו. טיפול סדיר ברגלי הפרות הנו הכרחי לשם השגת תנובות שיא.

לעתים קרובות שואלים אותנו כיצד מייבשים אנו את גבוהות התנובה. כחודשיים לפני ההמלטה אנו חדלים לתת לפרה כל מזון מרוכז שהוא וחולבים אותה אחת ליום במשך חמישה עד שישה

שבפיקוח מועצת שיווק החלב האנגלית:

104 בנות — 446.5 ק"ג + 3.79% שומן.

4. "מגד", בן מותק ודוגרת, בת טרזן, ממשק כפר-גלעדי, נולד: 2.11.63. תנובותיה של דוגרת, אם העגל, בממוצע ל-4 תחלובות, ב-3 חליבות: 6825 ק"ג חלב, 3.44% ש., 773 גרם שומן ו-23.6 ק"ג חלב ליום ב-1175 ימי חליבה (תקופה אחר רונה בלתי גמורה).

דוגרת, מוצאה ממשפחה מצטיינת וענפה בכפר-גלעדי — ממשפחת אלינער.

5. "מירד" — בן שומר ומציאה ממשק ברקר ביץ, בית שערים, נולד: 7.3.1964. מציאה בת קישון הניבה:

ב-2 חליבות, תחלובה 1: 6072 ק"ג חלב, 4.00% ש., 284 ימי חליבה; תחלובה 2: 7432 ק"ג חלב, 3.90% ש., 299 ימי חליבה; תחלובה 3: 10,011 ק"ג חלב, 3.92% ש., 373 ימי חליבה. בתה "עתידה", בת מר, הניבה כמבכירה, ב-2 חליבות: 5616 ק"ג חלב, 3.62% ש., 307 ימי חליבה, ממוצע יומי — 18.2 ק"ג חלב.

יציאה

הפר "מותק" בן קישון, יצא את הפריה, לאחר סיבוכים, כתוצאה משבר באגן-הירכיים. חסרונו יורגש באירגון עבודת הפרים הנבכנים בגלל היותו פר המוריש תנובת שומן גבוהה.

(סוף מעמוד 38)

כל פרה ופרה, לכרטסת כזו נודעת חשיבות אף בשביל הרופא.

ניסיתי למנות חלק מן הנקודות החשובות לדעתי בניהול של עדר פרות חלב מצטיינות. ישנם עדרים רבים טהורי-גזע בהם תפוקת החלב לא התקרבה מעולם לכושרן המלא של הפרות. בחלק מן העדרים הללו — שינוי אחד או שניים בשיטות הטיפול עשויים להפוך עדר בינוני לעדר מצטיין. אני משוכנע שעלינו לגלות תחילה את הפרות בעלות כושר ההנבה ואחר כך להזינן ולטפל בהן כך שתוכלנה לגלות את מלוא כושרן, כיוון שמתח הרייוח הולך ומצטמצם בימינו, ואלה הם הדברים שיקבעו גורלו של משק, אם לריווח או להפסד.

תורגם מ"הוארד'ס דיירימן", 25.4.64, ע"ד. ע.

החלטות ישיבת ועדת הטיפוח

1. הוועדה החליטה לקיים את תצוגת המב-כירות בנות הפרים: טדן, וזיר, אלפא. התצוגה תתקיים ביום רביעי, 4.11.64. היות ובאותו מעמד תתקיים גם חלוקת הפרסים השנתית, הוחלט להציג 10⁸ בנות "חלוץ" מצטיינות. "חלוץ" הוא מועמד לקבלת פרס בופנשטיין השנה. המשקים אשר ברשותם בנות "חלוץ", הראו יות להופיע, מתבקשים להודיע לנו על כך בהקדם.

2. הוחלט לרכוש עגל, בן "חלוץ" ומרטה, ממשק אילת-השחר; כמו כן להתעניין ברכישתו של עגל בן עוזי ורזני ממשק חוקוק (פרטים על העגלים, בעלון הבא).

לקראת ראש השנה הופיעה החוברת "טיפוח ופריון" — סקר על פעולות האגודה. החוברת, הכוללת את סיכומי עבודתנו בשנת תשכ"ג, סקירה על תכניות הטיפוח וביצוען למעשה במשך 10 השנים האחרונות ודו"ח על פעולת תינו האירגוניות, נשלחה לכל חברי אגודתנו ולפעילים בענף הבקר.

חברינו משה הימן וצבי לנדאו יצאו להשתתף בקונגרס הבינלאומי לבעיות פוריות והשר-בחה בבעלי-חיים, המתקיים בטורונטו (איטליה). משם ימשיכו בסיור לימודי בכמה ארצות באי-רופה. בין היתר יבררו את האפשרויות לייבא זירמה קפואה מהגזע השבדי-פריזי.

הנהלת "און"

בחדש יולי התחילה במחוז רחובות תחרות שניה על ייצור חלב נקי בשיתוף-פעולה עם "תנובה", מנהל ההדרכה ולשכות-הבריאות באזור.

משתתפים בתחרות כל משקי "תנובה" במחוז זדרום: 30 מושבי עובדים, שלהם כ-1,500 יחידות גשקיות ו-53 משקים קיבוציים.

התחרות מבוססת על ביקורת שיטתית של כל הגורמים המשפיעים על טיב החלב: החזקת הפרות הרפת, נקיון החלב והכלים, שיטת הקירור, תקינות מכונות-החליבה וכו'.

היענות המשקים היא מלאה וכבר בסיבוב הראשון מורגשת התקדמות. בסיום התחרות יחולקו פרסים ותעודות.